

[Undervisningsministeren.]

maaske anbragt i 4 forskellige Klasser i en Skole, og nu skal der saa gives Tyskundervisning i alle 4 Klasser. Efter Ordlyden i Forslaget maa jeg forstaa det saadan. Og det Krav kan stilles og Ordningen gennemføres, uden at de, der træffer Afgørelsen, har mindste Udgift derved, det hele skal Staten betale. Dette finder jeg urimeligt.

I Punkt e) fordres, at Staten paatager sig alle Udgifter ved Oprettelsen af tysksprogede Skoleafdelinger. Den nugældende Lovs § 23 bestemmer, at naar Delingen af en Kommunes Folkeskole i en dansk og en tysk Afdeling medfører uforholdsmæssig store Udgifter for Kommunen, kan der ydes denne ekstraordinært Tilskud til Dækning af de forøgede Udgifter efter Undervisningsministeriets nærmere Bestemmelse. Denne Bestemmelse er hidtil blevet praktiseret paa den Maade, at man i alle Tilfælde yder 75 pCt. af Merudgiften til Lærerlønninger uden smaalig Undersøgelse af, om Udgifterne for vedkommende Kommune egentlig kan kaldes uforholdsmæssig store; desuden har man ydet Tilskud til Opførelse af Bygninger. Om der er Grund til at gaa videre med Statstilskuddet, har været under Overvejelse, og Ministeriet har i den Anledning anmodet Skoledirektionen om nærmere Oplysninger, ligesom det ogsaa har været overvejet, om man burde ophæve Lov Nr. 242 af 6. Maj 1921, den saakaldte „Lille Lov“, som det ærede Medlem ogsaa hentydede til. Denne Lov bestemmer, at Skoleudgifterne kan paalægges det enkelte Skoledistrikt i Stedet for hele Kommunen. Den har hidtil, saa vidt jeg da ved, kun været anvendt i et eneste Sogn, nemlig Hostrup Sogn i Tønder Amt, og der har der i det sidste Aars Tid været ført Forhandlinger om at faa Ordningen ophævet, Forhandlinger, som vistnok fører til det Resultat, at den særlige Ligning for Distriktets Beboere bortfalder. Derefter har Loven altsaa slet ingen Anvendelse eller Virkning noget Sted, og den kunde da maaske ogsaa nok uden Skade ophæves — den hører for øvrigt ikke under Undervisningsministeriet, men under Indenrigsministeriet. Men i det hele vil jeg om dette Krav og om de andre Krav om, at Staten skal overtage Udgifterne, sige, at det mere og mere er blevet erkendt her i Landet, at der skal være størst mulig Frihed for Forældrene til at skaffe deres Børn en Undervisning og en Særundervisning, men det er ikke erkendt, at det skal kunne foregaa, uden at der kræves Ofre fra de paagældendes Side, og jeg vilde heller ikke finde det rigtigt, at det skete.

I Punkt f) stilles Krav om, at der til tyske Privatskoler skal betales et Statstilskud, der udgør to Trediedele af Udgifterne til Lærerlønningerne. Jeg vil herom nøjes med at sige, at der nu gives Tilskud til tyske Privatskoler efter ganske de samme Regler, som anvendes overfor danske Privatskoler. Dermed synes jeg de maa lade sig nøje. At stille dem gunstigere end danske vilde ikke synes mig at være helt rimeligt.

Lovforslagets § 2 angaar de højere Skoler og bestemmer, at for saadanne Skoler med tysksproget Undervisning — der nævnes Privatgymnasier, Privatistkursus, Real- og Mellemkoler — finder de danske Bestemmelser for slige Anstalter Anvendelse. Betingelsen for Eksamensret, henholdsvis Anerkendelse af Eksamen, er i alle Tilfælde, at der undervises i Dansk som Hovedfag. Det fremgaar ikke ganske klart af Ordene, hvad det ærede Medlem her har tænkt sig at ville opnaa. Man kunde maaske snarest, naar man holder sig til selve Ordlyden, tro, at de paagældende Skoler blot skulde have tysk Undervisningssprog, men i øvrigt i ingen Henseende være anderledes end de danske. Det vil altsaa sige, at f. Eks. Kravene om læste Pensa, Skolebøger, Eksamenspensaa, Stile o. s. v. i enhver Henseende skulde være som ved de dansksprogede Skoler, at Stoffet i Historie og Litteraturkundskab skulde være det samme som ved danske Skoler. Meningen er imidlertid sikkert en anden. Det synes ogsaa at fremgaa af Forslagsstillerens Tale nu, og derpaa tyder bl. a. ogsaa det sidste Punktum, hvor der tales om, at det er en Betingelse, at Dansk skal være Hovedfag; det maatte vel siges at være en unødvendig Bestemmelse at foje til, hvis det var Meningen, at Skolen i det hele taget skulde have dansk Indhold. Ministeriets Stilling hertil har stadig været, at en til Tysk oversat dansk Skole vil være utilfredsstillende, og man har stillet sig imødekommende overfor Krav om en højere Skoleundervisning paa tysk Kulturgrundlag, saa vidt det er gør ligt. Man har godkendt en Mellemkoleundervisning og Mellemkoleeksamen i tysksprogede Skoler, og der gives Statsstøtte til disse Skoler ganske som til de tilsvarende danske, men man har paa den anden Side stadig fastholdt, at de rettgivende Eksaminer, Realeksamen og Studentereksamen, maa være danske og Undervisningen Dansk i de Klasser, der forbereder til disse Eksaminer, og dette Standpunkt maa Ministeriet fastholde. Det er altsaa ikke tilstrækkeligt, at den, der vil udnytte de Rettigheder, en Real- eller